

MOKINIŲ INDIVIDUALIOS PAŽANGOS STEBĖJIMO IR PASIEKIMŲ VERTINIMO NUOSTATOS

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka grindžiama šalies bendrojo lavinimo mokyklų ugdymo turinį reglamentuojančiais dokumentais: Bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymais (2008-08-26, Nr. ISAK-2433 ir 2011-02-21, Nr. V-269), Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų Bendraisiais ugdymo planais, Pradinio ugdymo samprata, Brandos egzaminų programomis, Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata (toliau – Vertinimo samprata) ir šiomis Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo nuostatomis (toliau - Nuostatos).

II SKYRIUS VERTINIMO TIKSLAI

2. Padėti mokiniui mokytis ir skatinti mokinio asmenybės brandą, pasireiškiančią:
  - 2.1. mokymosi motyvacija;
  - 2.2. gebėjimu suvokti savo poreikius, polinkius ir galimybes;
  - 2.3. atsakomybe už mokymosi rezultatus;
  - 2.4. siekiu kelti sau ateities tikslus.
3. Suteikti informaciją apie mokymo/si rezultatus, patirtį, pasiekimus ir pažangą.
4. Nustatyti mokytojo, gimnazijos darbo sėkmę ir priimti pagrįstus sprendimus

III SKYRIUS VERTINIMO UŽDAVINIAI

5. MOKINIUI padės:
  - 5.1. geriau pažinti save,
  - 5.2. suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses;
  - 5.3. įsivertinti savo pasiekimų lygmenį;
  - 5.4. koreguoti individualų ugdymo planą;
  - 5.5. planuoti tolesnį mokymąsi ir karjerą.
6. MOKYTOJUI padės:
  - 6.1. įžvelgti mokinio mokymosi galimybes;
  - 6.2. nustatyti mokymo/si spragas ir problemas;
  - 6.3. diferencijuoti ir individualizuoti darbą;
  - 6.4. parinkti ugdymo turinį ir metodus;
  - 6.5. įsivertinti ir nustatyti savo darbo kokybę.
7. GIMNAZIJAI padės:
  - 7.1. analizuoti mokinių pažangą ir poreikius;
  - 7.2. planuoti ugdymo turinį ir procesą;
  - 7.3. suteikti pagalbą, tenkinančią mokinių poreikius;
  - 7.4. įsivertinti ir nustatyti gimnazijos veiklos kokybę;
  - 7.5. ieškoti iškilusių problemų sprendimų.

IV SKYRIUS VERTINIMO TIPAI

8. Neformalusis vertinimas – neformalizuojamas ir nefiksuojamas – t.y. nesiejamas su pažymiu. Jo tikslas yra ne kontroliuoti, o padėti mokytis. Mokinio veikla vertinama žodžiu ar raštu tada, kai norima padėti, padrąsinti, nukreipti tam tikrai veiklai. Šio vertinimo rezultatai viešai neskelbiami. Vyrauja pradinio ugdymo pakopoje, tačiau nepraranda savo vaidmens ir vyresnėse klasėse.

9. Formalusis vertinimas – fiksuojamas ir siejamas su pažymiu ar kitu įvertinimu (taškai, „įskaityta“, „neįskaityta“). Plačiau taikomas pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose. Jis parodo konkrečias žinias tam tikram mokymosi etape.

10. Formuojamasis vertinimas – nuolatinis vertinimas kuris rodo, ką konkrečiai mokiniai geba, yra pasiekę ir ko dar turi pasiekti ar tobulinti, mokiniai mokomi vertinti kitus ir patys įsivertinti., kuris padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius analizuoti savo esamus pasiekimus ar mokymosi spragas. Formuojamojo vertinimo paskirtis – padėti mokytis. Taikomas visose ugdymo programose.

11. Idiografinis vertinimas – mokinio esami/dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniaisiais, vertinama individuali mokinio pažanga.

12. Diagnostinis vertinimas – yra prasmingas tik tada, kai vykdomas reguliariai, kaip to reikalauja dalyko mokymosi logika ir mokyklos susitarimai: mokiniai atlieka kontrolinius darbus ar kitas apibendrinamąsias užduotis, kurios rodo tam tikro laikotarpio pasiekimus, yra įvertinamos (pažymiais ar kaupiamaisiais balais ir kt.). Atliekant diagnostinį vertinimą atsižvelgiama į formuojamojo vertinimo metu surinktą informaciją. Diagnostinio vertinimo informaciją būtina panaudoti analizuojant mokinių pažangą ir poreikius, keliant tolesnius mokymo ir mokymosi tikslus.

13. Apibendrinamasis vertinimas – taikomas baigus atskiro dalyko, kurso, dalyko modulio programą. Jo rezultatai patvirtina formaliai mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.

14. Kriterinis vertinimas – vertinimas, kurio pagrindas – tam tikri kriterijai (pvz. standartai), su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

15. Norminis vertinimas – vertinimas, kurio kuris sudaro galimybes palyginti mokinių pasiekimus su kitų mokinių pasiekimais.

V SKYRIUS VERTINIMO SISTEMOS

Vertinamos moksleivių žinios ir supratimas, jų gebėjimai, įgūdžiai ir nuostatos, nurodant mokymosi spragas ir padedant jas ištaisyti. Taip pat vertinama moksleivių daroma pažanga ir pastangos, kurie savo ruožtu mokytojui leidžia spręsti, ar tinkamai pasirinktas ugdymo turinys bei metodai.

16. Idiografinė (individualios pažangos) vertinimo sistema taikoma pradinio ugdymo programoje ir pagrindinio ugdymo programos pirmųjų metų adaptaciniu laikotarpiu (pridedama).

17. Pradinio ugdymo programoje besimokančio mokinio pažanga baigus pusmetį/ metus įvertinama lygiais: A – aukštesnysis, P – pagrindinis, Pt – patenkinamas, N – nepatenkinamas.

18. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose (išskyrus pagrindinio ugdymo programos pirmųjų metų adaptacinį laikotarpį) taikoma dešimtbalė vertinimo sistema:

Pasiekimų lygis	Pažymys	
Aukštesnysis	10	puikus, visiškai savarankiškas, originalus atsakymas, užduoties atlikimas
	9	labai geras ir savarankiškas atsakymas, užduoties atlikimas
Pagrindinis	8	geras, turintis neesminių trūkumų atsakymas, užduoties atlikimas
	7	geras, ne visai nuoseklus atsakymas, užduoties atlikimas
	6	pakankamai geras, ne visiškai išsamus atsakymas, užduoties atlikimas
Patenkinamas	5	patenkinamas atsakymas, užduoties atlikimas
	4	patenkinamas, ne visai tvirtas atsakymas, užduoties atlikimas
Nepatenkinamas	3	nepatenkinamas, daug trūkumų turintis atsakymas, užduoties atlikimas
	2	neteisingas atsakymas, užduoties atlikimas
	1	visiškai neteisingas atsakymas, užduoties neatlikimas

19. Kaupiamoji/taškinė/vertinimo sistema taikoma atskirų dalykų pamokose pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose pasirinktinai (pridedama). Taškai konvertuojami į dešimtbalę vertinimo sistemą trimestrų, pusmečių ir metų pabaigoje.

20. „Įskaityta“ – „neįskaityta“ rašoma dorinio ugdymo, kai kurių pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių, pagrindinio ugdymo programos pirmųjų metų adaptaciniu laikotarpiu (mokytojų tarybai pritarus), 5-10 lavinamųjų klasių mokinių pažanga ir pasiekimai. Mokinių, kurie mokosi dalykų modulių, pasiekimai gali būti vertinami pažymiu ar kitu būdu (įskaita, kaupiamuoju balu ir kt.), jie įskaitomi į atitinkamo dalyko programos pasiekimų įvertinimą.

21. Pradinio ugdymo programos lavinamųjų klasių mokinių pažanga ir pasiekimai vertinama: PP-padarė pažangą ir NP – nepadare pažangos.

22. Mokytojas, vadovaudamasis šiuo aprašu, gali turėti ir savo dalyko vertinimo sistemą aprobuotą metodinėje grupėje, su kuria supažindina mokinius ir jų tėvus (už nepasiruošimą pamokai (priemonių neturėjimą) mokiniai nevertinami. Apie tai informuojami tėvai).

VI SKYRIUS VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

22. Bendrosios programos bei Vertinimo samprata – vertinimo pagrindas.

23. Vertinimas aiškus, efektyvus, objektyvus, sistemingas/nuoseklus:

23.1. su vertinimo tikslais, taisyklėmis ir kriterijais mokiniai supažindinami pasirašant instruktažų lape per pirmąją mokslo metų dalyko pamoką, o, esant reikalui, ir prieš kitą svarbų atsiskaitomąjį darbą;

23.2. per trimestrą (pusmetį) dalyko pažymių skaičius turi būti artimas dvigubam savaitinių pamokų skaičiui, tačiau mokinių žinios iš visų temų turi būti įvertintos ne mažiau kaip trimis pažymiais;

23.3. dalyko trimestro/pusmečio pažymys

- 5-8 klasių mokiniams gali būti aritmetinis vidurkis iš per trimestrą gautų pažymių apvalinant pagal apvalinimo taisykles (4,1; 4,2; 4,3; 4,4 rašomas pažymys 4, o 4,5; 4,6; 4,7; 4,8 4,9 rašomas pažymys 5);

- gimnazinių klasių mokiniams ne mažiau nei 50 procentų pažymio turi sudaryti kontrolinių ir savarankiškų darbų įvertinimai.

24. Rekomenduojami mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo metodai:

24.1. **apklausa žodžiu** – greitas mokinio ar klasės žinių patikrinimas. Rezultatai įrašomi į dienyną tą pačią pamoką.

24.2. **apklausa raštu** :

24.2.1. **savarankiški darbai** – mokinio ar klasės žinių patikrinimas. Apklauskos formos gali būti įvairios: klausimynas, testas, diktantas ir kt., trukmė mažiau nei 30 minučių, apie apklausą mokiniai iš anksto neinformuojami.

24.2.2. **kontroliniai darbai** – klasės mokinių žinių patikrinimas baigus didesnės apimties temą arba skyrių:

24.2.2.1. mokytojas apie kontrolinį darbą mokinius informuoja ne vėliau kaip prieš savaitę,

24.2.2.2. kontrolinius darbus gali inicijuoti mokyklos vadovybė bei kitos vaikų ugdymu suinteresuotos institucijos,

24.2.2.3. ta pati klasė gali rašyti tik vieną kontrolinį darbą per dieną;

24.2.2.4. pirmą dieną po atostogų kontroliniai darbai neorganizuojami,

24.2.2.5. kontrolinio darbo įvertinimai surašomi dienyne stulpeliu į tą dieną kada buvo rašytas kontrolinis darbas. Vertinant atliktus darbus, rekomenduojama vadovautis schema:

Teisingų atsakymų apimtis	Balai
90-100 %	10
80-89 %	9
70-79 %	8
60-69 %	7
45-59 %	6
35-44 %	5
25-34 %	4
17-24 %	3
9- 16 %	2
0- 8 %	1

24.2.2.6. kontrolinius darbus mokytojas grąžina mokiniams ir juos aptaria, numato būdus mokymosi spragoms šalinti ne vėliau kaip per dvi savaites.

24.2.2.7. mokiniai privalo atsiskaityti už visus praleistus kontrolinius darbus.

24.2.2.8. mokinys, nerašęs kontrolinio darbo dėl pateisinamos priežasties (pateikė gydytojų pažymą ar tėvų paaiškinimą), privalo atsiskaityti per dvi savaites po atvykimo į mokyklą dienos sutartu, patogiu mokytojui ir mokiniui laiku. Įvertinimas fiksuojamas atsiskaitymo dieną, įrašomas įvertinimo komentaras.

24.2.2.9. mokinys, nerašęs kontrolinio darbo be pateisinamos priežasties, privalo atsiskaityti per savaitę nuo kontrolinio darbo rašymo dienos (patogiu mokytojui laiku). Jei mokinys neatvyksta atsiskaityti, elektroniniame dienyne įrašomas 1 (vienetas – labai blogai).

24.2.2.10. kontrolinių darbų grafikas derinamas su dalykų mokytojais ir fiksuojamas el. dienyne.

24.3. **Laboratoriniai (praktikos) darbai** – teorinės žinios pritaikomos praktiškai. Visi klasės mokiniai atlieka tą patį arba skirtingus darbus. Įvertinimai įrašomi į dienyną.

25. Vertinimas pozityvus ir konstruktyvus:

25.1. vertinamas yra geranoriškas;

25.2. vertinama tik tai, ko mokinys mokėsi;

25.3. vertinimo užduotys yra įvykdomos

26. Vertinimas yra atviras ir informatyvus, mokinys laiku gauna grįžtamąją informaciją apie savo mokymosi pasiekimus ir pažangą, mokosi vertinti ir įsivertinti:

26.1. vertinimo rezultatus mokytojai surašo į elektroninį dienyną:

26.1.1. pradinių klasių bei pagrindinio ugdymo programos pirmųjų metų adaptacinio laikotarpio metu – pasiekimai aprašomi ne rečiau, kaip kartą per dvi savaites;

26.1.2. pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų mokiniams:

26.1.2.1. atsakymas žodžiu – tą pačią dieną;

26.1.2.2. rašto darbai – ne vėliau, kaip per savaitę nuo mokinių darbų pateikimo (rašto darbų vertinimui išimties taikomos tik III -IV klasių didelės apimties lietuvių literatūros rašiniams – iki dviejų savaitių);

26.2. klasių auklėtojai visų dalykų mokytojų įvertinimų įrašus, mokinių ir jų tėvų prisijungimų skaičių peržiūri ne rečiau, kaip kartą per dvi savaites;

26.3. nei karto per dvi savaites neprisijungusiems tėvams siunčiamos atspausdintos jų vaiko pažangumo ir lankomumo suvestinės: vienas egzempliorius su mokinio parašu paliekamas klasės sektuve, kitas atiduodamas tėvams.

VII SKYRIUS VERTINIMO DALYVIAI IR JŲ VAIDMUO

27. Mokiniai dalyvauja vertinime, mokosi vertinti ir įsivertinti, gauna informaciją, planuoja tolesnį mokymąsi;

28. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) gauna aiškia, laiku pateikiamą informaciją apie vaiko mokymąsi, pažangą bei pasiekimus, mokymosi spragas ir reikiamą pagalbą. Jiems teikiama informaciją apie vertinimo kriterijus, procedūras ir tvarką;

29. Mokytojai pagal nustatytą ir/ar pasirinktą būdą planuoja ir atlieka mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimą ugdymo procese:

29.3.1. fiksuoja vertinimo informaciją;

29.3.2. informuoja mokinius, jų tėvus, kitus mokytojus, gimnazijos vadovus apie mokinių mokymąsi;

29.3.3. rūpinasi reikiamos pagalbos teikimu mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų;

30. Gimnazijos vadovai (pagal priskirtas funkcijas):

30.1. koordinuoja kontrolinių darbų dažnumą, kontrolinių užduočių apimtį;

30.2. organizuoja mokinių pažangos ir pasiekimų aptarimus su tėvais (ne rečiau, kaip du kartus per metus),

30.3. užtikrina pagalbos teikimą specialiuųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams;

30.4. vertina mokytojo darbo kokybę, remdamasi mokinių pasiekimais (atsižvelgdama į mokinių gebėjimus, į vaikų ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) socialinę padėtį, sociokultūrinę aplinką).

VIII SKYRIUS VERTINIMO PLANAVIMAS

31. Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu.

32. Metodinėse grupėse aptariamos, suderinamos ir aptobuojamos dalyko vertinimo tvarkos, sudarytos pagal mokinių amžiaus grupes ar mokymosi pakopas.

33. Dalykų mokytojai, planuodami integruotas pamokas, integruotus projektus, suderina ir numato bendrus vertinimo būdus, užduotis, kriterijus.

34. Mokiniam, kurie mokosi pagal pritaikytas, individualias programas, detaliuosiuose planuose arba kitoje pasiruošimo pamokai medžiagoje numatomas individualus vertinimas.

35. Atsižvelgiant į mokinių mokymosi pasiekimus, vertinimo užduotys, atsiskaitymo laikas gali būti koreguojami.

IX SKYRIUS MOKINIO INDIVIDUALIOS PAŽANGOS STEBĖJIMAS

36. Kiekvienas dalyko mokytojas stebi ir fiksuoja mokinio individualią pažangą jam priimtinu būdu:

36.1. pamokoje – renkami konkrečios mokymosi situacijos įrodymai, remiantis kuriais formuojami (koreguojami) mokymo(si) tikslai ir strategijos;

36.2. periodiškai – tam tikro periodo (savaitės, mėnesio, trimestro, pusmečio, metų) surinktų įrodymų apžvalga, kuriasi remiantis planuojami ateities tikslai mokymo(si) pažangai pasiekti;

36.3. baigus programą - oficialiai pripažinti mokinių pasiekimai, išreikšti pažymiu (apibendrinamieji vertinimai, nacionaliniai mokinių pasiekimų tyrimai).

37. Klasės auklėtojas, likus ne mažiau kaip mėnesiui iki trimestro/pusmečio pabaigos, analizuoja kartu su mokiniais signalinius laikotarpio įvertinimus. Esant probleminei situacijai, inicijuoja pokalbius su dalykų mokytojais, socialine pedagoge, psichologe, numato pagalbos mokiniui kryptis. Apie siūlomą mokiniui pagalbą informuojami tėvai.
